

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA -s-Gravenhage

Den Haag

30 januari 2007

Ons kenmerk

IB/2007/2350

Onderwerp

Geannoteerde agenda voor het overleg met de
Tweede Kamer op 7 februari 2007, voorafgaande
aan de EU-OJC-Raad van 16 februari 2007

Bijlage(n)

Geannoteerde agenda

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda (deel onderwijs) van de Onderwijs-, Jeugd- en Cultuurraad van 16 februari aanstaande, dit ten behoeve van het Algemeen Overleg als voorzien op 7 februari. Er staan op 16 februari geen cultuuronwerpen geagendeerd; wel zal er op 12 -13 februari in Berlijn een informele Media en Cultuur Raad gehouden worden (onderwerpen: Televisie zonder grenzen en Creatieve Industrie). Bij laatstgenoemde informele gedachtewisseling zal geen besluitvorming plaatsvinden.

Ik wijs u erop dat, zoals te doen gebruikelijk, over de definitieve standpuntbepaling van Nederland in de OJC-Raad nog afstemming in de ministerraad zal plaatsvinden.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Maria J.A. van der Hoeven

Geannoteerde agenda Onderwijs, Jeugd en Cultuurraad van 16 februari 2007

- deel onderwijs

1. *Bijdrage van de OJC-Raad aan de Europese Voorjaarsraad – kernboodschappen.*

Tijdens de Europese Voorjaarsraad (8 en 9 maart 2007) zullen de regeringsleiders spreken over de voortgang van het Lissabonproces. Tijdens de OJC-raad zullen de belangrijkste boodschappen aan de Europese Raad vastgesteld worden.

In de kernboodschappen wordt vastgesteld dat onderwijs en opleiding aan de basis liggen van economisch-, sociaal- en werkgelegenheidsbeleid. In een kennissamenleving draagt onderwijs bij aan concurrentievermogen, innovatie, sociale cohesie, werkgelegenheid en de actieve betrokkenheid van burgers in de maatschappij. Onderwijs is een eerste vereiste voor een goed-functionerende kennisdriehoek (onderwijs-onderzoek-innovatie). Het is belangrijk dat lidstaten een allesomvattende nationale onderwijs- en opleidingsstrategie maken (in EU-termen 'Leven Lang Leren – strategie' genoemd). Om te zorgen dat Europa in de toekomst toegerust is voor excellentie en innovatie zullen de verschillende niveaus van onderwijs versterkt moeten worden. Met name modernisering van hoger onderwijs en beschikbaarheid van aantrekkelijk en kwalitatief hoogstaand beroepsonderwijs is essentieel. Investerings in onderwijs en opleiding zijn cruciaal voor de toekomst van Europa. Tegelijkertijd dienen onderwijsbeleid en –praktijk beter gestaafd te worden door bewijs van 'wat werkt' (*evidence based policy making*), door middel van onderzoek en evaluatie. Verder zullen de mogelijkheden in de Structuurfondsen en via het Leven Lang Leren-programma 2007-2013 ten volle benut moeten worden.

Nederlandse inzet:

1. In de kernboodschappen wordt naar mijn mening duidelijk weergegeven wat het belang van de bijdrage van het onderwijs voor het slagen van de gehele Lissabonstrategie. Ook ik ben van mening dat het essentieel is voor de toekomstige ontwikkeling van de Europese kennismaatschappij om over een sterke onderwijsbasis te beschikken. Het is daarbij van belang dat gestreefd wordt naar excellentie over de volle breedte van het onderwijs.
2. Het doet mij deugd dat in deze kernboodschappen het belang van *evidence based policy making* benadrukt wordt. Ik heb al enige jaren, zowel nationaal als internationaal, benadrukt dat het belangrijk is om de empirische basis van het onderwijsbeleid te versterken en de resultaten van de investeringen in onderwijs in beeld te krijgen.
3. Nederland is momenteel bezig met het opstellen van een allesomvattende 'Leven Lang Leren-strategie', waarin de nationale prioriteiten over het gehele onderwijsterrein aangeduid worden en waarbij ook het onderwijsveld en andere ministeries betrokken zullen worden.
4. Ten slotte zal ik benadrukken dat het van wezenlijk belang is voor het behalen van de Lissabondoelstellingen om over een kwalitatief goed lerarencorps te beschikken. Een goede leraar maakt immers het verschil. Dit is voor Nederland één van de prioriteiten voor de toekomst. Dit thema zal op EU-niveau ook opgepakt worden; zowel het toekomstige Portugese voorzitterschap (juli-december 2007) als het daarop volgende Slovenische voorzitterschap (januari-juli 2008) zullen hier aandacht aan schenken.

2. Discussievragen over de toekomst van het EU Onderwijs- en Opleidingsprogramma 2010. *- gedachtewisseling*

Het is de bedoeling om een reflectieproces te starten over het vervolg op het '2010-werkprogramma' over Onderwijs en Opleiding. De volgende gezamenlijke tussenrapportage (Joint Interim Report) van de Raad en de Commissie wordt voorbereid in 2007 om in 2008 aangenomen te kunnen worden. Deze rapportage zal moeten aangeven welke beleidsoriëntaties er zijn voor de ontwikkeling van het werkprogramma na 2010. De ministers worden uitgenodigd om hun eerste gedachten te uiten met betrekking tot de ontwikkeling van het werkprogramma 2010, op basis van de volgende vragen:

1. *Hoe zien Ministers de rol van het 'Onderwijs en Opleiding 2010' werkprogramma met betrekking tot het Lissabonproces?*
2. *Hoe kan de impact van het 2010 werkprogramma verder versterkt worden op het niveau van de Europese Gemeenschap en de Lidstaten, zodanig dat bijgedragen kan worden aan het verbeteren van de kwaliteit van onderwijs en opleidingssystemen?*
3. *Wat zijn de belangrijkste nieuwe uitdagingen en onderwerpen die het proces zou moeten aanpakken na 2010?*

Nederlandse inzet:

De rol van het Onderwijs en Opleiding 2010 werkprogramma is naar mijn mening om een duidelijke en ambitieuze agenda voor onderwijs in de toekomst neer te zetten, zodanig dat aangetoond wordt dat onderwijs en opleiding een belangrijke bijdrage leveren aan het behalen van de algemene doelstellingen van meer groei en werkgelegenheid in Europa. Het is daarbij belangrijk dat de onderwijsagenda goed aansluit bij de agenda's van andere Raadsformaties (zoals die van werkgelegenheid), terwijl daarbij tegelijkertijd aandacht geschonken moet blijven worden aan de sociaal-culturele kant van onderwijs. Overigens speelt het EU onderwijs- en opleidingsprogramma 2010 ook een belangrijke rol als 'aanjager' van goede prestaties van lidstaten. Door het stellen van doelstellingen en het laten rapporteren over de behaalde resultaten en toekomststrategieën worden lidstaten gestimuleerd voortgang te boeken op het terrein van onderwijs. Zoals ook in de Voortgangsrapportage 2006 van de Europese Commissie aan de Europese Voorjaarsraad¹ gemeld wordt, is door het feit dat veel lidstaten na de Lissabondoelstellingen van 2000 (soms aanzienlijke) hervormingsprocessen in zijn gegaan, de groei van de Europese economie aantoonbaar toegenomen.

Voor het versterken van de impact van het 2010 werkprogramma is het noodzakelijk dat de kennis over 'wat werkt' in het onderwijs verbeterd wordt en breder gedeeld wordt. Momenteel worden in het kader van het 'leren van elkaar' goede praktijken uitgewisseld tussen landen in zogenaamde 'peer learning

¹ 'Implementing the renewed Lisbon Strategy for growth and jobs – A year of delivery', gepubliceerd op 12 december 2006 (COM(2006)816 final).

clusters', samengesteld uit goed-presterende lidstaten op een bepaald onderwerp en lidstaten die graag willen leren van deze goede praktijken. Dit blijkt een goed instrument dat nuttige informatie levert over de manier waarop verschillende landen gelijksoortige problemen aanpakken. Het blijft daarbij essentieel dat zoveel mogelijk 'bewijs' geleverd wordt, bijvoorbeeld door evaluaties, om daadwerkelijk in te kunnen schatten wat er ten grondslag ligt aan de goede praktijken. Het doet mij deugd te zien dat het Duitse voorzitterschap het thema *evidence based policy making* heeft opgepakt en dat wij hierover tijdens de OJC-Raad in mei van gedachten kunnen wisselen.

Voor de periode na 2010 zijn er verschillende uitdagingen waar het onderwijs mee geconfronteerd zal worden. Een daarvan is de vergrijzende bevolking, die ertoe leidt dat we in grote delen van Europa op niet al te lange termijn met serieuze lerarentekorten zullen kampen in bepaalde sectoren. Naar mijn mening kan Europa een bijdrage leveren door het vergroten van de kennis over de effecten van onderwijsbeleid. Dat kan bijvoorbeeld door het stimuleren van onderzoeken en evaluaties, het liefst in samenwerkingsverbanden tussen meerdere lidstaten. Een andere ontwikkeling is een vermoedelijk steeds flexibeler wordende arbeidsmarkt. Het realiseren van wat wordt aangeduid als *flexicurity* vraagt een extra inzet van het onderwijs, onder meer in de vorm van scholing op latere leeftijd. Dat betekent dat de kwaliteit van het onderwijs nog belangrijker wordt in de toekomst, evenals het 'blijvend leren' nadat de opleiding is afgerond en de wijze waarop informeel en non-formeel leren erkend kan worden.